

EGYETÉRTÉS

KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV. KERESKEMÉNY-UTCA 6. SZ. HIRDETÉSEK ÉS NYILTTÉRE...

SZERKESZTŐSÉG: BUDAPEST, IV. KERESKEMÉNY-UTCA 6. SZ. SZERKESZTŐ: DR. SZÉKELY FERENC...

Koch fölfedezése után.

Évezedekkel ezeltől s le egészen a legújabb korig csak tünetek után ismerte föl és határozta meg a különféle betegségeket az orvosi tudomány, s a symptomatologikus alap volt az, a melyen állott s a melyen egész apparátusával berendezkedett.

Csak e század elején köszöntött be az általános nagy fordulat korszaka, mikor előbb a francia, aztán Rokitsanskyval ellen a bécsi iskola a körbonczati elváltozásokat természettudományi alapon kezdte tanulmányozni, megvevvel ezzel alapítván az egyedül helyes, terminus technikussal szólva, aetologikus iránynak, mely egyedül vezet a betegségek kello fölismerésére, mert azoknak okairól és keletkezésükről nyújt fölvilágosítást.

A körbonczati elváltozások tanulmányozásának alapján fejtett aztán ez irány tovább, midőn már előbb végzett fizikális vizsgálatok által kimutatható elléréseket lehetett megállapítani. Genialis kezdője ez iránynak a francia Laeurec, utána a bécsi Skoda tanár valának, kik megállapították a pathologiai anatómia korszakát s a betegségek fölismerésének módszerében gyökeres forradalmat idéztek elő.

De azért az eredmény még nem volt határozottan kielégítő, mert sokszor különböző okok hasonló vagy látszólag hasonló szervi elváltozásokra vezettek s megfordítva ugyanazon okok más kombinációkban más és más ily elváltozást idéztek elő, úgy, hogy a körbuvarok előtt még mindig csak elrendő végzél gyánant lebegett, hogy tulajdonképp a betegségek okait találják meg, mert csak így lehetett alapos remény arra, hogy ismerve a körmemző tényezőket, azok ellen sikeresen fogunk kiüldözni.

Igy az aetologikus iránynak mennél behatóbb kultiválása lön elfogadva az orvosi tudomány egész föladatáért. Ez irányban az eddig elért eredmények örövendésen kecsgetők, mert a vegyi, górcsövi, szövettani vizsgálatoknak e nagy arányú kibővítése lehetővé tette, hogy eddig alig sejtett ismeretlen apró organizmusoknak specifikus kóros természetét és kört előidéző hatása felsmertetett és kétségen kívül helyezett. Így a hasi tifusznál, a difteritisznél s több más betegségneknél sikerült oly mikroorganizmusokat találni, melyek e betegségeket képesek előidézni és csak is ezen, nem pedig más betegségeket idézik elő, tehát e kóroknak a specifikus nemzői; és naponta több számmal tűnnek elő azon betegségek, melyek ily mikroorganizmusok után történő fertőzéssel jöttek létre.

A bakteriologia feladata az apró organizmusokat megtalálni, felsmerni, specifikus kórt nemző hatásuk szerint meghatározni. De dacára annak, hogy egyes betegségeknek pathologiai mikrobáját már ismerjük, attól még igen távol állunk, hogy ezen apró sejteknek összes tulajdonait is szin-

tén ismerjük. Legfölebb alakitani, morfológiai ismerettel birunk egyik-másik fölöl, élettani, biologiai tulajdonságaik fölözönben még homályban vagyunk, a mi egyértelmű azzal, hogy biztos alapon nem is küzdhetünk ellenök.

Ebbe a homályba a vizsgálódások sugárával bevilágítani s a homályt a lehetőség fölödíteni és tisztán láthatóvá tenni: ez az orvosi tudományak az a megmérhetetlen föladata, mely még megoldatlan, melyben e tudomány művelőinek kínálkozik még munka, siker, érdem és dícsőség, az emberiség javára; alkalmat kell nekik nyújtani, a minek eddig híjával valának. Most tárgyalják a közoktatásügyi budgetet: a mely az öszegnek beállításra, egy ily intézet föllállítására szükséges lenne, nem hogyhatná meg érzékenyen a költségvetésnek már megállapított keretét. A dolog sürögösen szükséges s annyira fontos, hogy még póthitel kérésétöl sem kellene visszariadni, ha a költségvetés má határain belül ez eszme valóítására mód nem mutatkoznék.

Hiszünk azonban, hogy lesz ily mód található. Nincs itt szükség immensen öszszegre s a dolog annál könnyebben eszözölhető, mivel egy ily intézetnek dr. Högyes Endrénének kitünően vezetett és már nagy sikerrel dolgozó Pasteur-intézetében meg van a kezdete, csak ki kellene részleges jellegből fejleszteni s kibővíteni.

A pillanat valóban olyan, a hangulat annyira kedvező, hogy bün volna elszalasztani, mikor egy oly alkotásról van szó, mely egy kulturállam intézményei közül maholnap már sehol nem hiányozhatik s előreláthatólag elengedhetetlen egyik föltételévé fog válni minden oly nemzet műveltségbeli reputációjának, mely a többiek után örökké csak hátul kullogni nem akar.

Budapest, nov. 24. A király ma délelöl kilenc órákor hosszabb kihallgatáson fogadta Szögyényi Marich László külügyi osztályfőnököt, ki ezután meglátogatta gr. Szápáry Gyula miniszterelnököt. — Báró Orczy Béla miniszter felmentését s Szögyényi Marich László külügyi osztályfőnöknek ö felsége személye körüli miniszteré kinevezését — mint felhivatalosan jelentik — csak decemberben publikálják.

Simor János esztergomi érsek Magyarország biboros herceggé emlékeztet, mint értesülünk, ma délután Beesbe utazott, hogy ott a pápai nuncziussal értekezzen az illetékelten keresztelésének kérdésében legújabb felmerült események tárgyában.

Bizonnyára sokakat fog érdekelni, hogy mit ír a Magyar Állam Apponyi gróf szombati beszéde után. Így ír: Apponyi Albert gróf szombati beszédevel teljesen elérté magától mindazokat, kik föle várják a kál-, egyház jogainak ha nem is védelmét, de leg- alább tisztelést. Ö egy korhadit, instituczióknak bőve- gette az egyházat, kiarta zászlójára a polgári házasa- got és ezzel elővalasztotta örökre és visszavonhatlanul magát a kath. egyháztól. Beszédek az a része, hogy az állam joga fölöl áll az egyházen, a Syllabus kar- hozatától tételei között van. Nem akarunk ezáltal hosszasan foglalkozni e beszéddel; akinek fölle vannak a hallásra, az érteni fog a beszédből, melyet

azzal a kéressel bocsátunk olvasóink itelele alá, von- janak abból következtetést Apponyi Albert gróf katho- licitására. Nem, mi, ö maga mondta ki önmaga felett az iteleletet.

A bécsi klerikális lap a Vaterland a következő kommentárt füzi Apponyi gróf beszédehez: «A fiatal Magyarország legfényesebb tehetségei egyikének, Apponyi Albert grófnak minden igaz barátját megröndítö esemény történt Budapesten. Ez a «kalks- burgi», monarchiának legérdemesebb konzervatív állam- férfiai és katolikuskai egyikének, Apponyi György gróf titkos tanácsosnak a fia, a «valódi konzervatív- vattivizmusról tartott fölrészletlen beszéd kíséretében a család- és házassági jogok egységes, az Irányi- féle javaslat értelmében való liberális szabályozása, tehát a polgári házasság és az állami anyakönyv- vezetés mellett nyilatkozott. Sohasem élték vissza a konzervatív szöval galádjából, mint e szörvnyü vá- lalhat czöfjából, a mely ellen néhány évvel ezeltöl meg a forradalmár Andrassy Gyula gróf is előre tiltakozott, olyan időben, midön Apponyi Albert gróf nagy re- ményt helyezett abba az elemetáris ellentállásba, melyet ama bizonyos kényszerítésből való polgári- házasság ellen Magyarország öszszes katolikus nemessége és a nép nagy rétegei egyszerre kifejtettek. Andrassy konzervatív, Apponyi társadalmi és egyházi tekintetben forradalmár! semmi sem jel- lemző jobban azt a határadást, melyet Magyarország valódi konzervatív párt hiányában tett, mint ez. Id- Apponyi s Apponyi a fitu is még a hetvenes évek ele- jén ily párt alakítására törekedtek; s ma a legneme- ssebb konzervatívok egyikének ugyanaz a fia, a szent atyának valóban konzervatív és egyházi tanaitól egy- szeren elszakadt s a valódi konzervativizmus ha- mi zászlója alatt az egyházpolitikai és társadalmi forradalmárokhöz csatlakozott. Nem ragadtatjuk el ma- gunkat a fiatal Magyarország legszebb reményü tehetsé- gei egyikének mely búkása miatt érzett fájdalomtól. Ebbe bele kell nyugodnunk. Ennél fontosabb védeni és övni való van, nehogy egyenlő több tévútra vezetett szakadást kelljen meggyászolni. Apponyi a maga fény- nyen dialektikájával jól kárt tehet, mint a liberálisok kezdettöl fogva. Különbben Apponyinak elszakadása a katolikus egyház tanaitól, azokat, akik hanyatlását figyelemmel kísérték, nem lepte meg. A buzgó katho- likusok Apponyit már régen nem tartották vizsgá- lójának és reményüknek.

az kizárólag és egyedül az orthodox hitközségei belügyeire vonatkozó és a más szervezett bíró hitközségek ügyei illetékesség tekintetében érintetlenül hagyatának.

A 48-as kőr e hó 25-én d. u. 6 órákor érte- keztetést tart.

Az olasz választások.

Az olasz választások Crispinek a legfényesebb győzelmet hozták meg öszszes poli- tikaiak ellenfelei fölöl. A kormánypárt kö- rülbelöl kétharmad többséggel fog bevo- nni a jövő képviselőházba, a Nicotera- féle közpörsö ellenek, mely heves szemé- lyes harcztól folytatott Crispit ellen, anél- kül, hogy politikai rendszerének alapjait és a hármas szövetséget komolyan kifogásolni merle volna, öszszelapitva kerül ki a küz- delmeblől, a radikálisok rendkívüli szven- délylyel üzött agitációjuk után úgy lát- szik, épen eddigi arányukat tudták meg- menteni. Az olasz választási törvény any- nyi garanciát nyújt a választók szabad- ságának, hogy a szavazások eredményét csak a legkisebb mértékben lehet illeté- telen befolyásnak és a közvélemény jog- talan megmiháztatásának tulajdonítani. A választó kollegiumok ugy vannak ke- rületeknek szervezve, hogy mindegyik négy-öt képviselőt választ listá szerinti és titkos szavazással és e számban a kisebbségek külön arányos képvisel- tés jut ösztályrésztül. Bajosan van hát rá- mód, hogy ezeket a választásokat a mi ha- zai többségcsinál gyakorlatunk mértéké- vel mérjük és tisztaságuk ellen lényeges ellenvetést emeljenek. Nem is fogják sem Olaszországban, sem a külföldön másképen megítélni az eredményt, minthogy az olasz nemzet a legöztintébb próba utján meg- kérdezte, teljesen igazolta Crispit poli- tikáját és jövöben is az általa kijelölt uton akar előrehaladni.

Ezt az eredményt egészen természet- nek is kell találni mindenkinek, aki az ola- szok képességét a parlamentaris örendel- kezésre nem becülete nagyon kevére. A választási eldöntésnek igazi vagy legalább legföbbsz tárgyat Crispinek külpolitikai irány- zata és a hármas szövetség rendszere ké- pzezte, mert amijelentös panaszt a belpolitika tényeiböl az ellenzéki pártok kovácsol- tak, mint a tulságos adóterhek és a gazdasági hanyatlást, azt is a hármas szö- vetség fatális következményének mondot- ták. De az önfentartás ösztönének elemén- táris megtevédeése az olasz közvélemény részéről, ha a hármas szövetséget elíteli. Meggyavony gyözödvö, hogy ha az ellen- zék ezt a megtevézést a választásokban csakugyan eléri e kormányra jut, nem merle volna gyözölmének konzekvenciáját kivonni, és a hármas szövetséget megpho- lygatni. A választók szükségtelemné tették az ellenzék utólagos vezeklését, mert min- den pillanatnyi kényelmetlenség daczára

A műcsarnok téli kiállítása.

A műcsarnok kiállításának megnyitása még nem öly régen is egy szűkebb kör házi ünnepe volt, melynek jelentőségét a hírlapoknak nagyon kellett elengeni. A közönség azonban meglehetősen kö- zös maradt. Az előkelőségek alig vettek tudomást róla. Egy-két miniszter kötelességtudón me- glátogatta a kiállítást valamelyik szüpe napon. A közönség azonban épen a szép napok örát nem akarta elöletleni a műcsarnokban. Képet vásárolni nagyon keveseknek jutott eszébe. A legbübb vásárló maga a képzőművészeti társulat volt, mely a tag- jai közti sorsjátéka vásárolt. Meg a nemzeti mu- zeum számára vettek képeket állami dotációböl, keresve a jutányosakat.

Ma már a műcsarnok megnyitása művészeti esemé- ny, melyről előfölesen is sokat beszélnek. A mű- csarnoknak megvan a maga érdeklölö közönsége, mint a színházknak a maga premiere-közönségök, mely jól ismeri a működö eröket, várja öket új szerepben, új alkotásban és szívesen tapsol.

Az idei kiállítás iránt különösen sok jó hir csö- gázta föl a figyelmet. Hetek előtt már tudni lehet- tén sokakat dolgoztak. A titkár külföldi utja jól sikerült. Jéles művészeköl és sok helyről szerzett képeket.

A kétvétkinti ölekező 6000 frankos Munkácsy- díra is ujra rákerül a sor. Ez az újabb generá- ciónban mindig mozgást csinál. Itt van a képzőmü- vészeti társulat díja is, a mi szalon-díjunkt. Mellette az állami két arányem, egyik hazai, másik külföldi művészeknek. Aztán a Rath-fele díj, mely nem sok ugyan (300 forint) de tisztességgel megeméri. Végre a képzőművészeti társulat a kiállított művekböl szines albumaj számdra keres hatásos művet, hogy tagjai részére sokszorosítsa.

A kiállításra valóban sok festmény, s a szokott- nál több szobornom érkezett. A mennyit csak lehet- tett kiállítottak, öszszesen 445 darabot. Ez már annyi, hogy a műcsarnok tennéi (bizony csak megröszköztöl szöszmódóval nevezik azokat termek- nek) a padimentumtól föl a plafondig tele agat- vák. A legfelsőből már azt hiszi a közönség, nem veszté vöde, ha meg sem nézi, különben nem tették volna oda.

keresi azt a talpalatnyi helyet, a honnan meg- látható. A világítás sem jó, kivált ily zörd öszsi napon, mikor nincs napfény és zuhog az eső.

Ma a meghívottaknak mutatták be a kiállítást. Holnap már a közönség is nézheti s válogathat, hogy vajjon az esti villamos világítást válassza-e. A mai bemutató nap érdekes és ünnepeves volt. Delelöl már tökéletesen rendbe hozták mindent. Helyén függetek a képek, meg a zöld bokrokot is csoportozták. A katalógus kinyomtatva. A választá- nyai pedig frakosban, fehér nyakvendövel, teljes számban együtt. A művészek is egész feleke- lőben és a legművészebb igazgallomban. A fényes parkett csak úgy ropog sietős léptek alatt, mert mindenki siet még egyszer a saját képé- hez, megnézni, hogyan fest, csakugyan rossz helyen van-e (mert minden képet rossz helyre so- zás akasztani, mint Telegy Károly huszonötévi föl- jözesei bizonyították) és csakugyan mellé tették-e. Ez vagy Amaz nagyhirü külföldi mester képet, csak azért, hogy az levegője az övét színeivel és hárme- vével e domináljon számos kerek nüllában végződö árval. (Hazai festöktöl nem szokás így tartani).

A művészek után jönnek a műbarátok, a kik vi- rilisták a képzőművészeti társulatban. Aztán jönnek excellenciás urak. Látni lehet rendezteket. A mű- csarnok előtt nemcsak robognak a kocsik, hanem meg is állnak ott. A kiváncsi utczai közönség nagy csoportban áll lent a sárban, az esőben, s két lov- vas drabant is ott csinálja a parádét, teljes díszbe öltözve.

Kivül is észre lehet venni, hogy ebben a kis kö- palotában történik valami. Érkeznek a miniszterek is, kik sebtében végig vettetik magokat a termeken, megismer halgatják Szöcsreauvi titkár szavait, de kevés a legnagyobb figyelemmel az órájokat nézik. Általában mindenki rángatja a zseboráját, s mindenki dicsér mindent, mindenki nagyon meg van elégedve, mint az olyan emberek szoktak, ö kik úgy is más egyebet várnak.

Az újságírók magánosan mennek teremről teremre és jegyzögtnek. Egy-egy ismerös művész csatlako- zik hozzájuk ciceronenak s ez el is vezet a saját képéhez. Dél körül már népes az egybegyült társaság. Hölgyek is számosan jöttek el. A társaság azonban most csak nagyjából néz meg mindent — egy-egy kizsakadt csapaja visszatér csakhamar az első terembe, a hol a miniszterelnök is várakozik. Két óra közeledik, s akkor valamennyien a lép- cösházba sietnek.

Az utczáról zajos éljenzés hangzik föl. Ö felsége érkezett meg. Tehát most már a király maga nyitja meg a műcsarnok kiállítását, miniszterek, főmél- lösök, előkelőségek jelenlétében. Mindjárt a legelső, a ki látni akarja. Így ünneppé teszi a kiállítás megnyitását. Kiemeli a művészeket fontosságát. Bemutatja magának a művészeket, érdeklődéssel kérdözködök fölök. Ott helyben rögtön elismerést nyilvánítt, buzdit.

Minden termet végigméreték, s mindenütt sok figye- met szentelt egyes műveknél. A király kitünö mű- ismerös, s vissza tud emlékezni azokra, a kiknek művei már egyszer felköltöttek figyelmét; nemcsak fölkapott művészekre, hanem fejlődö tehetségekre is. Jéles művészek újabb műveit pedig azonnal fölisméri.

Egy óra hosszat tartott ö felsége látogatása. Tá- vozása után is tartott még az igazgall. A figyelem azonban foglalkozhatott a kiállítással. A bemutató alkalomra az idö nem kedvezett. E szürke öszsi napon komor volt minden. A maga- sabbban levö képeket már látni is alig lehetett. A kiállításra a külföldi művészek most is nagy számmal jelentek meg, de nem öly jelentösen, mint máskor akárhányszor. A kiállításnak mindenestre a magyar jellege a szembeökö, s ez örövendetes. Van elég virtuoz német, francia, belga, olasz, spanyol a kiállításon, kiket elvezett látni. Nagyobb alkotás azonban csak kettö van, a spanyol állami képtár két nagy műve: *Vinigray* y *Lassaló*: «A mezők megladása az 1800. évi inség után» és *Car- bonero Morenó*: «Gandia herceg megrétése». Ezek előkelö művek, melyek művész és közönség sok megnézni valót talál, s a kiállításnak debüt- darabjai.

Hazai művészetünkröl a kiállítás örövendetes ta- nulmányt nyújt. Meg lehetünk elégedve az eredmény- nyel, megérdemelt figyelmüket, s bizonyára sok élvezetet is szerez végig nézni. Minden teremben bőven találunk magyar művet, és pedig szép és jót is eleget. A történelmi festészet hiányzik azon- ban arról a kiállítástól is.

Az arczképfestésben matadorokat találunk. Ez a genre a művész előadásában a siben nagyon emelkedett, s fiatal festöket is azzal az ambició- val látunk dolgozni, hogy ne csupán hasonlatossá- got, hanem életet és karaktert fessenek. Ilyen *Balló* Ede, ki Schlauch nagyváradi püspök arczképét annyira tanulmányal és műgondalal készítette. Az arczképeket közt fogal helyét *Munkácsy* Mihály. Lisztöl festett arczképe, melyet a mester halála előtt csak nár héttel készített Colnchban, a ter-

meszet után, csaknem arra figyelmeztet, hogy saját magának mintegy emlékeztölő vázlatnak készítette, de Liszt hallála után meghagyta magát a vázlatot emléknyúl. Másik arczkép öly fiatal nő, teljes életmagságban. Elegans szalomban ül, fehér selyem ruhában. Érdekes a képen a dekoratív hatás az élmesen öszszelapított tárgyak, a színek gazdag- sága és mélyesége.

Horovitz Lipóté az arczképek közt az elsőség. Négy kitünö kép van tölle. *Benczur* Gyulától is egy ki- fejezö, beszédes férfi arczkép, az ö meleg színeivel, melyeket egy másik nagyobb képen (négy pajkos amoret mintáya virágok közt) ragyogtat. *Horovitzöl* Pulsky Ferencz tökéletesen ö maga az ifju kedélyü veterán; nemcsak arca az, hanem állása, mozdulata. Mellette az ifjabb *Sapieha* hercegnö arczképe, eleganciával, előkelöséggel, clettal. A művészek egyik legszebb alkotása. Ugyan ö festette gr. Andrassy Aladár és neje arczképét. Mind a négy kép stu- dium lehet festöknök.

Itt van *Angeli* Henrik is, a ki magyar születésü bécsi művész. Brödy Zsigmond és neje arczképe mutatja a hírneves arczképezö művészetet. *Vastagh* György nevel az arczképek kiváló sorozatát Jöszel föherceg két kis leányának képeivel. A nagy fest- mény egy parkban mutatja gyermeteget bájjal a két kis föhercegnöt. *Pulsky* László pedig Kreybig álta- bornagyot festette meg erős tehetséggel, életmagságban, lovon ülve. Dekoratív része is sikerült a képek. *Csányi* Gizella egy pastel-képpel (koros nő) és egy olajfestésü arczképpel tünik föl. *Innocent* Ferencz nör arczképe szintén érdemes munka s ezenkívül még több is, melyeköl még lesz alkalm- sok szólni.

Ma csak az első benyomásokról adhatunk szá- mot. Az első benyomások közé tartozik, hogy a tárgyválasztásban festöknök találakonsága egyre nö- vekszik. Előbb szemmel vizsgálódunk, melyekben látnak választások. Az életképek nagy tömegé- ben kevés a székesély, a banális. A falusi életben nemcsak a tarkaságok, a dinom-dánomot látjuk meg. Kezdenek valóban életet festeni, s az alako- kon egyből is van, mint szür, ptykés domány.

A *Munkácsy-díjra* küldött műveken mindjárt ész- revehetjük a változatos themákat. *Ladó* Fülöp, (a ki körmögévit kezdö) egy paraszt házaspár «családi örökséül» festette. Ez persze nem más, mint egy kis gyermek. *Ury* Gyula már nagyobb marékál fogott magának tárgyat: «A novicius házárke- zése». Egyzseri falusi szözbába, paraszt család kö- rübe lép be a kis-pap, a ki elö örövendöve fordul mindenki. A kis-pap egy kicsit nagyobb is lehetne,

mert még egészen gyerek. Kezdö műve szintén, de érzék és érzés nem hiányzik róla. *Környády* Be- zsó jobb technikával adta elő »A vetélytársakat». Két falusi lány az, kik a kútnál találkoznak együtt és haragos szemekkel merik végig egymást, a többi leányok mulatságára. *Vajda* Zsigmond történel- mi tárgyat szemelt ki, Szilágyi Erzsébetet, melyhez Tóth Kálmán ismeretes köllemnye adhatta az eszmét.

... Oh mi szépen fénylik a kard: Ercsöz anyám engem is el, Szép vitézek sorogóval... «Nem lehet az «des fia»... Mond az anya szomorúan S följe utam, ki már lától, Rendövel int alakláböl.

Ezt illusztrálta *Vajda*, Szilágyi Erzsébetet és a kis Matyással, ki a kard után eseng. A nagy kép egy kicsit genre-kép. *Rippel-Rónai* Jözsi egy párisi külvárosi szöba bel- sejöböl választott modelleket. A díj elnyerésére még négyen versenyeznek s alkalmasint ezek közt lesz a nyertes és pedig *Du- dás* Andor, *Ujváry* Ignác, *Csöke* István és *Halmi* Arthur. Mind a négyen ep örövel leplek ki.

Dudás Andortól a «Hendöl örában» egy orvos szöbáját tárja föl, a várakozó betegekkel. Festöi tudással festett és csoportosított kép *Ujváry* Ignác «Úr napján» cím alatt az egy vonzó családú idyit, a mint egy fiatal mamá két kis lányát szépen föl- öltözteti fehér ruhába, hogy menjenek a procesz- szözóra. Csupa öröm a két gyermek arca, meg a mamái is. Egy harmadik kis lány kopott, barna öltözében szomorúan nézi, hogy neki nincs ilyen szép ruhája.

Csöke István nem közönséges előadási képességgel és figyelmes szemelölödsé után festett egy templomi jelenetet. Falusi szégyenes reformatus templomban a pap az urvaszt szolgálja ki fiatal lányoknak, a kik szép sorjában járulnak az urasztalához és ep öly szép sorjában megilletölde tavoznak onnan. Mindenki egy-egy jellegzetes alak. Látszik a képen, hogy a festö mennyi figyelemmel nezeit meg egy ily jelenetet s hogy alakjait is az élet után festette. *Halmi* Arthur is vonzó tárgyú képpel versenyez. A kép címe: «Vizsga után», de színelnye nem is- koka többé, hanem egy kávémerés, hová a mamák betértek leánykájikkal, hogy lakomával üljék meg a nagy napot. Két asszál már előfogaltak, de még többen is érkeznek az ajton s elörelátható, hogy az a félrevonult öreg ember, a ki újszót akar

kézzelfogható dolog ma a hármas szövetségnek nagy előnye, és ép oly kézzelfogható dolog a radikálisok által ajánlott francia szövetségnek veszedelme kockázata. Ha súlyosnak a terhek, melyeket az olasz népek viselnie kell, a hármas szövetség által nyert biztonság és tekintély megérdemli az áldozatokat, viszont alig sikerülhet bármi érveléssel meggyőzteni Crispi amaz állításának igazságát, hogy a hármas szövetség nélkül Olaszországnak hárszoros anyai áldozatot is kellene hoznia védelmi czélokra, a nélkül, hogy ennek fejében a biztonság hasonló mértékét élvezhetné. És Crispi talán a nagyhatalmak kormányzó egységéi között leginkább lehet mentve attól a szemrehányástól, hogy a külpolitika számításmának és a katonai szempontoknak alárendeli az egészséges államháztartás érdekét. Daczára a hármas szövetség kölcsönös kötelezettségének, az olasz kormány ez évben nagy megtakarításokkal lépett elő a hadsereg és haditengerészet költségei körül. Ezt a jó példát követésre is tudók ajánlani a mi buzgó államférfiainknak, kik Németország minden költséges katonai reformja után sehogysem férnek többé bőrkübe.

Crispi nagy választási győzelmét a mi monarchiánknak méltán fogják elégtétellel üdvözölni. Nemcsak azért, mert az iredenta eszevesztett agitációja csufot vallott és a monarchiánk biztonságára veszedelmes czélokot felül nem kerekedhetek. Az iredenta üzemének gátot szabni minden olasz kormány rá volna kényserlülve, ha nem is kötné monarchiánk irányában a szövetséges viszony kötelezettsége. De mi reánk nézve kívánatos, hogy a hármas szövetség jelenlegi alakjában folyton erősödjön és főképp súlyt kell fektetnünk rá, hogy a szabadelvű és kellei érdekelődő rokonszenvező olasz királyság benne jelentős tényező képezzen. A francziáknak persze, kik minden reményességüket arra nézve, hogy a hármas szövetség felbonthatják, az olaszok politikai ingatagságába és a latin testvériség vonzerejébe helyezték, a választások eredménye keserű csalódást hozott. De hát bebizonyult ezáltal is, hogy a közvetlen nemzeti érdek többet jelent a fajrokságnak tekintetében. A francziák kedvesek lehetnek az olaszoknak, bizonyosan kedvesebbek a németeknek és osztrákoknál, de az olaszok önmaguknak mégis csak legkedvesebbek.

A vallás és tanulmányi alap költségvetése.

A vallás és tanulmányi alapokat felügyelő s ellenőrző bizottság jövő hóban tartandó ülésén tárgyalni fogja a vallás és tanulmányi alapok, valamint az utóbbi alap támogatására ideiglenesen kirendelt üresedésben levő apátások 1891-ik évi költségvetését. Kiténik ebből, hogy daczára az utolsó években fogatosított nagyobb mérvű kezelési költségek az által való apasztásának, hogy több hivatal megszüntetett és annak felszámolására alkalmazottak nyugdíjaztak — a jövő évi költségvetése még sem nyugodt felvezető eredményeket, a mielőtt okosulást kell következtenni, hogy az orvoslás nem a hivatalok apasztásában — a mely esetleg a kélt felügyelőt és ellenőrzés gyakorolhatásának hiánya miatt szomorú tapasztalatokra is vezethet, mindenesetre pedig azt eredményezi, hogy — mint az alábbiakból kitűnik — a tönegyes nyugdíjazás által akadotalatlan jelentékeny és mindenesetre unproduktív kiadások okoztatnak — hanem a jóvájérendezés fokozásában, a főlégséges épületek elárúsításában s ez által az évi építkezési költségek jelentékeny részének meggazdálkodásában keresendő.

olvadni, nem sokára eleven zivajjal lesz körülvéve, és nem olvashat. A festő finoman és érzéssel gondolta és festette képet. A namak megelégedése, a kik leánykaiknak kedveskednek süteményrel, kávéval; a gyermekek öröme, hogy minden jól sikerült és vége a felszék, aztán itt van a sütemény is! — az félcsermelyek ellenül van elbeszélve a vászon. Két mama meg gyermekek játsza el a kedves jelenetet. A kép egész berendezése, a világos ablakok fényűzősége, a két csoport elosztása, a mozgás, a vidámság egy igaz festői temperamentummal ismeret meg, mely jó környezetben és kiváló mesterek hatása alatt fejtett.

Mind Csök István, mind Halmi Arthur még két-két cseleppel vannak képviselve a kiállításon, s ezek is tehetségek mellett szölettek. E két fiatal festőnek a mostani kiállítás ismeretessé teszi nevét. Az eléteképe közt általában számos érdekes képet és festőt szemlelhetünk. Ezenhát Ferencz keleti tárgyú nagy képe mellett egy másik kélt festőnk is támadt: Tornai Gyula, ki algiri és arab képeivel élenken bírja foglalkoztatni a figyelmet. A komoly alkotásban Baditz Ottó képe «Kihallgatás» és «Vad rózsák» a tárlat első művei közé tartozik. Vágó Pál «Ave Maria» és «Agnus deus» képei az egyházi festészetet képviselik. Margitay Thimér egyszerű három derült szalon-gemret állított ki. Bihari Sándorral, kinek anyai reményt költöttek, azon uton találkoztunk, hol e szép reményeket bevállja. Peste Géza a gyermekvilág vidám életének több jelenetét a tárlat egyik elsőrendű művésze. Skuteczky Dóme szeretetreműlő képeiről, ugyiszlén Jendrassik Jenő, Valentiny János, Pakly László, Károlyffy Ottó, Ebner Lajos, Agghely Gyula, Pap Henrik és még többek festményeiről lesz még alkalom megemlékezni.

A tájképekben csaknem együtt találjuk e genre művészeit mind. Ebben a csoportban is vannak újabb erők, de nem lehet mondani, hogy friss erő. Az állatépítészetet Pállik Béla és Vastagh Géza jól képviselték.

A szobrászatnak is néhány érdemes művét ismerheti meg a kiállítás.

A tárlat ma este villamos világítás mellett is sok meghívott vendég tekintette meg.

A vörös ember. Egy bécsi lap a napokban Orth János elvezetésének híreket azt írta, hogy a császári palotában újra megjelent a «vörös hölgy», a mi az uralkodó családra nézve valami szerencsétlenség előjele. Nemcsak Bécsnek, hanem a többi császári városnak is vannak hasonló funkciójú ki-

I. A vallásalap gazdasági költségvetése következővel előirányozva:

rendes bevételek	838.581 frt,
rendkívüliek	52.833 frt,
rendes kiadások	319.095 frt,
rendkívüliek	153.724 frt;

mely szerint — levonván a bevételekből a kiadásokat, jövedelmi fölöslegül 418.595 frt marad, a mi a múlt évvel szemben 10.615 frt kevesebbet tüntet fel; — a rendes kiadások közt jelentékeny összeggel szerepelnek az adók 172.064 frttal, a tiszti fizetések 23.170 frttal, a nyugdíjak 11.937 frttal.

Az erdészeti ágál: a rendes bevételek . 242.998 frt a rendkívüliek . . . . . 953 frt, a rendes kiadások . 179.474 frt a rendkívüliek . . . . . 7.885 frttal

irányoztatnak elő; az ekép rezultáló 56,592 frt jövedelmi fölösleg a múlt évvel szemben 20,380 frt kevesebbet mutat fel. A kiadások közt az adók 26,987 frttal, a fa előállítás költségei 76,085 frttal jönnek elő; míg a tiszti fizetések 31,224 frttal, a nyugdíjak 11,509 frttal tesznek ki.

II. A tanulmányi alap gazdasági költségvetésében:

a rendes bevételek	194.785 frttal
a rendkívüliek	8.454 frttal

előirányoztatnak, ezekkel szemben állanak:

a rendes kiadások	78.782 frttal
a rendkívüliek	30.870 frttal;

melyek szerint jövedelmi fölöslegül 93,587 frttal maradna, a mely összeg a múlt évvel szemben 2,491 frttal kevesebb.

Valamivel kedvezőbb az erdészeti ágazat költségvetési előirányzata; itt ugyanis 63,643 frt rendes és 500 frt rendkívüli bevétellel szemben 35,630 frt rendes és 4,235 frt rendk. kiadás irányoztatnak elő, mely szerint a jövő évi jövedelmi fölösleg 24,279 frttal mutat, a múlt évvel szemben 548 frt többlettel. A gazdaságnál az adók 44.521 frttal, az erdészeti 9005 frttal, amannál a tiszti fizetések 5192 frttal, a nyugdíjak 1886 frttal, emennél a tiszti fizetések 10.816 frttal, a nyugdíjak 4223 frttal rugnak.

III. Az apátások és ugyan a lakosainak apátásáig, mely házi kezelés alatt van, 61,220 frt rendes bevétel; és 33.420 frt rendes és 1200 frt rendkívüli kiadás mellett 26,600 forint jövedelmi fölésséggel irányoztatnak elő 2013 frttal magasabbra, mint a múlt évben. Az állami adó 4.290 frt. Az erdészeti ágban a rendes bevételek 6,560 frt, a rendes kiadások 3,759, a rendkívüliek 80 frt, tehát a jövedelem 2,721 frt, vagyis 1.307 frttal magasabb, mint a múlt évben. Állami adó 4200 frt.

A szentbenedeki prépostság rendes bevételei 14,387 frttal, a rendes kiadásai 5,788 frttal tesznek, mely szerint a fölösleg 8,599 frt, vagyis 271 frttal kevesebb, mint a múlt évben. Az állami adó 2,071 frt. Az erdészeti ágban a jövedelem 84 frttal vétetik fel; a vaskezesmártoni apátásig 7000 frt rendes bevételben áll az 527 frt rendes kiadás; e szerint a jövedelmi fölösleg 6250 frt, a mi 110 frttal kevesebb mint a múlt évben;

a telki-jenői apátásig, mely ez évben már béreltleg kezeltetik 26,219 frt rendes és 9,907 frt rendkívüli bevétel mellett 10,773 frt rendes és 10,017 frt rendkívüli kiadás tüntet fel, vagyis 9 frt jövedelmi fölésséggel irányoztatnak elő, 15,936 frt jövedelmi fölésséggel szemben 1187 frt kevesebbet. Az adó 4600 frt. Ugyanitt az erdészeti ágban a rendes bevételek 16.550 frt, a rendkívüliek 2160, a rendes kiadások 10.471, a rendkívüliek 2294 frt, tehát a jövedelmi többlet 5945 frt, kevesebb a múlt évvel szemben 198 frttal. Állami adó 1178 frt.

IV. A hozzájárulási alap 1891-ik évi költségvetése 232.390 frt kiadásos irányoztatnak elő, vagyis kevesebb 19.217 frttal, mint a lefolyt évben.

A tiszti létszám a következő: a hozzájárulási alapból 31 gazdasági egység fizetetik, a vallásalapból 27 egység, a tanulmányi alapból 13 egység; ezek közt összesen 56 tisztviselő. Az erdészeti ágban a hozzájárulási alapból 8 egység, a vallásalapból 78 egység, a tanulmányi alapból és az apátásokból 36 egység huz fizetést, ezek közt 21 tisztviselő.

A közalaptvínyi kir. ügyigazgatóság 18 egységéből áll. Legközelebbi időben a vallás s tanulmányi alapok

sértétei. Ott van a berlini «Ahnfrau» (ősnanya) és a pétervári «virágtrépa asszony». A francziákban is van ilyen rossz szellem, a «vörös ember», aki a monda szerint a Tuillériákban szokott megjelenni. Béranger így énekel róla:

«Bossu, louche et roux
Un serpent lui sert de cravate;
Il a le nez crochu;
Il le pied fourchu. . .»

(Pupos, bandzsál vöröshajú; kígyó az ő nyakralóvája; görbe az ora és a lába.)

Ez a monda visszanéve egész Tuillériák építésének koráig. Medici Katalin nem szivesen tartózkodott a Tuillériákban, mert jult a «vörös ember», aki ki gyakran megjelent alomban. Egyszer azt jövendötte neki, hogy a Saint-Germain közelében fog meghalni. Azert sem Saint-Germain-en-Laye-ban, sem a párisi Saint-Germain-des-Prés apátásába nem ment soha, hanem Soissons várban lakott. Később megbetegedett és mikor meg tudta, hogy gyónatóját Saint Germain Lőrincznek hívják, felkiáltott és meghalt. — Megjelent a «vörös ember» IV-ik Henrik meggyilkoltatásának előestéjén is meg XIV. Lajos ifjú korában, hogy a fronde-zavargásoknak legyen előhírnöke. Mikor XVI. Lajos «Varenne»-be menekült, egy napon a «vörös ember» a királyi ágyában látta. Azt is beszélték, hogy az a katonai is látta a kísértetet, aki Marat holttestét őrizte, és jégdében szörnyet halt. — Napoleon életében is nagy szerepet játszott a «vörös ember». Az «anecdotes sur Napoléon et sa cour» című könyv így beszél a kísértet látogatásról: Mikor a király egy törképen az orosz hadjárattól tanulmányozta, a vörös ember az ajtóülső örmök kifejtése azon kívánságot, hogy a császárhoz szerinte bemenni. Az őt azt felelte, hogy előleges bejelentés nélkül senkit sem bocsátanak be. De a kísértet a katonát félrelépte az ajtóból és kemény hangon szóló kamarásra, hogy jelentsen be a császárnak. Napoleon a tiokszias egységiséget és az audienzia nagyon sokáig tartott. Azt beszélt a könyv, hogy belőlül úgy hallatszott, mintha a császár kegyelemmel esdökéne és a «vörös ember» azt megtárgadná. Vegre a kísértet kiment, végigsietett a folyosón, leszaladt a lépcsőn s azután eltűnt. Szájáról szára jart egy a hir és néhány embert el is fogtak azert, mert tovább adta. — A restauráció idejében a barryi herceg halála előtt is többször megjelent a vörös ember, sőt szóbeszéd szerint XVIII. Lajos is látta halálós ágyán. Eugénia császárné szigorúan megparancsolta, hogy jelenlétében ne jelenjenek a Tuillériák rémői.

értéke kataszteri adatok alapján kinyomoztatott, melyek szerint:

a vallásalap gazdasági ágazatának becsérteke	12,226.364 frt
az erdészeti ágé	1,951.885 »
tökeje	11,531.351 »

Összesen 25,809.600 frt

a tanulmányi alap gazdasági ágazatának becsérteke	3,389.561 frt
az erdészeti ágé	572.071 »
tökeje	4,096.473 »

Összesen 8,768.106 frt.

Az összeférhetlenségi bizottság ülése.

Az összeférhetlenségi bizottság ma délután 4 órakor Szonjas József elnökelete alatt tartott ülésén folytatta Sigmund Deszö mentelmi ügyének tárgyalását. Elnök az ülése megnyitása után jelenté, hogy egy pénzügyminiszter, mint a kolozsvári kereskedelmi törvények megküldték a bizottság által kért adatokat. A kivált társaság azonban a törvényeknek nem lón bemutatva, s így nem küldhette be.

Bokross Elek képviselő, ki a múlt ülésen Sigmund Deszö képviselőt jelenet meg, visszalép a képviselői s helyette dr. Rohrer Viktor ügyvéd mutaja be védői megbízó levélét.

Wekerle pénzügyminiszter személyesen jelent meg, miután a bizottság utóbbi ülésén új ügy hozatott fel, mely szoros kapcsolatban ugyan nincs az összeférhetlenségi esettel, de a regálé bérletet tette bírált tárgyává. Ő ezekre a megjegyzésekre akar reflektálni; főleg pedig Kaas Ivornak az Egyetértésben megjelent megjegyzéseire, mintha a szesz 50—60 krnál is drágábban adnák el. Ez neki tudomására nem hozott. A másik a galicizációs behozatala. Ezt ő vámszövetség értelmében nem tilthatja el. A szeszforgalom szabad. Az adóztatás azonban a kincstár részére biztosítva van, s ő csak azt kötötte ki, hogy othon megadóztatott szeszt szabad árulni. Számítása szerint legfeljebb 7—8 ezer hektoliter szeszt hoztak be Galiciából. A harmadik az a mondas, hogy az üzlet megköltése 40000 frtba került a bérloknek. Ő a megjegyzést sajnálatosnak tartja, s főleg e miatt jött el. Tisztkarával azok eljárásait becsüteléssel azonosítja magát. De miután a panaszok több oldalról merültek fel, informáltatta magát a főispánnal. A főispán nov. 12-én távirattal értesíté, hogy a mellözött régebbi bérlok mindent elkövetnek a mostaniki ellen. A nyolcz hivatozóktól tanu közöl 7 Basch ellen vallott. Konkrét panasz nincs a bérlok ellen. 12 esetet hozott föl a főispán, melyekben úgy a tábla, mint a kuria beszűntette a fenyítő feljelentést. Basch is kijelenté, hogy nem Cohán mondta, hanem csak üzente, a 40,000 frtos dolgot. Ő utasítja a kir. ügyészt, hogy úgy Basch, mint Cohán ellen indítsa meg a fenyítő eljárás.

Kaas Ivor nem akarta a dolgokat nyilvánosságra hozni, mert bizonyítékok nélkül nem akar vádolni. Hogy ok nélkül nem hozta fel, mutatja a feljelentés. Kéri a főispán jelenlétesnek felolvasását, melyből kiderül, hogy 20,009 frt, mily hitközségi czélra fordították. A pénzügyi közegeket nem akarta gyanúsítani, sőt az állami közegek korrektségét elismeri. Kimutatja, hogy több szesz lón behozva Galiciából, mint a mennyi magyar gyártmányt elfogyasztottak. A megadóztatásért elismerést fejezi ki a miniszternek. Hogy a kedélyek nyugodtak volnának Marmorosban, arra azt jegyzi meg, hogy a nyertesek meg vannak elégedve, de a vesztesek elégedetlenek. Konstatálja, hogy Sigmund Deszöt kivéve, mindkét fél pusztesz. Sok ember existenciájára lett megsemmisítve a béradás által. Ezek a károsodottak a miniszterhez kérvényt adtak be, melyben a kincstár jövedelmét garantirozták az esetre, ha a bérleti szerződés megszűnik. A miniszter e kérvényre azt felelte, hogy ha a Sigmund cég nem lép vissza, ő mint állam nem bonthatja fel. Ez nem kifogásolható, de nem hasznos az államra nézve, ő ellensége a monopolizáció rendszernek, mert veszedelmesnek tartja, miután az állami principium romlására vezet.

Wekerle konstatálja, hogy a monopolizáció irányt csakugyan nem lehet fenntartani. A határon azonban biztosítani kell a magyar szesz fogyasztását. Ezért adta lehetőleg szeszgyárosoknak a bérletet. Marmorosban négyezer zsidó korcsmáros van. Először ezekkel tárgyalj, de italmérés fejében csak 153.000 frtot tudott volna biztosítani. A Sigmund testvérek ezzel szemben 200.000 frtot fizetnek.

A főispán levelelőb konstatálja, hogy 25,625 frt fizettek bérlok olyanoknak, kik volük ellenségeskedtek. Wekerle különben egész határozottsággal kijelenté, hogy nem azonosítja magát a bérlokkel, s ezektől ép oly távol áll, mint állott a régióktól. Hogy a vádból mi igaz, azt a vizsgáló fogja kideríteni.

Kooss Deszö helyteleníti azt, hogy a miniszter a bizottság előtt védekezés czéljából megjelent, a mi esetleg arra a kifogásra is adhatna okot, hogy ezáltal a bizottság befolyásolatlank eljárásában.

Wekerle miniszter kijelenti, hogy előtte szólnak szerinte se a házszabályok, se a tisztességes felfogás nevében nincs jóval azok megjelenésének helytelensége. Tiltakoznia kell az ellen is, hogy bármily irányban befolyásolni akarta volna az általa mondottakkal eljárásában a bizottságot.

Vester azt hiszi, az egész bizottság nézetével találkozik, midőn közönetet mond a miniszternek megjelenséért.

Ezek után a miniszter eltávoztván, áttért a bizottság az ügy érdemleges tárgyalására.

Üranyó Imre jegyző felolvassa a kolozsvári törvények átírását, melyben tudatja, hogy a társaszerződés nem lón bemutatva. Az iparigazolvány a Sigmund testvérek részére 1876-ban lón kiállítva. A cégvezető Sigmund Deszö és Akos.

A miniszter átírata konstatálja, hogy Sigmund Deszö Sigmund Akosra kérte átírathatni a bérleti szerződés részére biztosított jogokat. A miniszter azonban e kérést az államkincstár érdekeire való tekintettel nem teljesithette.

Vester Imre felszólalása után a bizottság mint Rohrer védő is konstatálja, hogy az állam és bérlok közti viszony veszteség és nyereséggel járó üzlet.

Ezután felolvassák a Sigmund testvérek és az állam közt kötött bérleti szerződést, mire Kaas Ivor mondja el vadasbeszédét s kijelenti, hogy a szerelmet nem Sigmund Deszö személye ellen irányítja, de a dolog ellen. A szerződés sem tartalik be, mert Marmorosban a bérlok előt aron adják a szesz kisiseben, a hogy akarják. Ez a köznek kárára van. Konstatálja, hogy Sigmund Deszö a miniszteriummal szerződészeket kötött. A szerződés fenáll, ő tehát nem alaplatlan panaszokat emelt Sigmund ellen. Sigmund különben is a kolozsvári kereskedelmi kamara választott elnöke. A Sigmund testvérek firmája ez: [a cég levélpapírjáról olvassa le] «Ge-

brüder Sigmund Spiritus Fabrik und Presshefe-fabrik Raffinerie, Dampfwalzwerke, Bierbrauerei in Klausenburg». Azzal végzi beszédét, hogy ha van tárgyi tényálladék, akkor a személyi tényálladék is megállapítható.

Rohrer Victor védő szerint a felolvasott iratok eléggé megvilágítják a kérdést. Bebizonyítani igyekeznek, hogy Sigmund Deszö közkereseti társulat tagja lévén, összeférhetlenségi eseti itt nem forog fenn. Kéri kimondani, hogy Sigmund Deszönek nincs összeférhetlenségi esete.

Kaas Ivor úgy tudja, hogy a Sigmund testvérek cég Deszöből és Akosból áll. A miniszter Deszö kitépését nem fogadta el, tehát Deszö szerződéses viszonyban áll az állammal.

Rohrer védő rövid felszólalása után a bizottság visszavonul határozathozatal végett.

Vester, Fest, Kossa, Herclendy és Szilágyi István bizottsági tagoknak felszólalása után elhalasztotta a bizottság az ügyben való érdemleges határozathozatalt esőtörtökön tartandó ülésére, szükségessének mutatkozván az 1875. I. törvénycekk (az összeférhetlenségi törvény) megalkotására alapul szolgáló törvényjavaslat indokolásának beszerzése, minthogy a bizottság több tagja abból kíván a törvény intenciójára nézve felvilágosítást meríteni.

A közzgazdasági bizottságból.

A képviselőház közzgazdasági bizottsága Falk Miksa elnökelete alatt tartott mai ülésében tárgyalás alá vette az ipari és gyári alkalmazottaknak betegség esetében való segélyezéséről szóló törvényjavaslatot.

Perlatky előadó kiemeli, hogy a javaslat nemcsak önmagában bír fontossággal, hanem a munkásokra vonatkozó további intézkedéseknek is mintegy sarkkövét képezi. Ismertetve a javaslat főbb rendelkezéseit, kiemeli szövege, hogy a javaslat a németországi hasonló törvényhez idomul, kisebb eltérésekkel, melyek a mi lokális viszonyainkban gyökereznek. Szóla a törvényjavaslatot általánosságban elfogadásra ajánlja, teljesen helyeselve annak alapelveit, s úgy humanizálus, mint nemzetgazdasági tekintetben kivánatosnak tartván, a javaslat mellobbi törvényre előkészíté.

Gal Jeno (főszék) helyesli a javaslatot, mint a törvényhozás működésének a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó javaslat utáni második lépését, úgy lévén meggyőződve, hogy ez szükséges pótló, mert a nélkül azon intézkedések, melyek a munkások betegséggyezése nézve az ipartörvényben foglaltaknak, egyáltalán nem érik el céljukat. A kényszer behozatala indokolt, csak az a kérdés, vajon a mi viszonyaink közt helyes alkalmazatik-e? Szöve nézete szerint tárgyalni a kényszer behozatalát, mint kellene. A kereskedő segéd-személyzet nézve az felesleges, mert a náluk mutatkozó helyes intézkedésséggel mozgalmat ölné meg. A tanoncokra nézve sem szükséges ez, mert az ipartörvény eléggé gondoskodik róluk s e tekintetben panasz nem is merült fel. Heteként három délutánt úgy is elvezett az iparos a tanonc iskoláztatása által; ehhez járul a vasárnapi munkaszünet; ha most az iparos még helyetük díjat is kénytelen lesz fizetni, ez oly teher lesz, melyből az iparra kár származhat. Másfelől ha kimondatik a segélyezés kényszer, ki kellene mondani a pénztárlésítés kényszerét is. Leghelyesebb volna azon rendelkezést venni fel, hogy a hol ipartelel van, sőt ahol nagyobb számú kisiparos lakik, mindentűl pénztárlésítésről amelybe valamennyi ott lakó iparos belépni tartozik. A mi ezek s a gyári és vállalati pénztárlak mellett fennmaradna, az oly kevés, hogy megmondandó lenne, vajjon helyese-e ezért kerülni pénztárlak alkalmát. Szöla attól tart, hogy az által oly intézkedések vélték be a törvénybe, a mely nem lesz végrehajtható s csak bonyodalmak fog maga után vonni.

Emich Gusztáv hozzájárul a javaslatához, oly fontos kérdés szabályozásak látván benne, a mely az állama is kiváló fontosságú, s a melynek beavatkozása jogosult ott, a hol bebizonyult, hogy a társadalom maga nem képes a feladatnak kellőleg eleget tenni.

Hegedűs Sándor előadónak tartja a javaslatot, mert a mostani viszonyok közt a kérdés intézkedésekben a verseny egyik tényezője látja. Gal Jenővel szemben azt tartja szöve, hogy a javaslat a kerületi pénztárlak szemében a társadalmilag létesítendő pénztárlak igen nagy latitudó-ot ad. Szöla ellenkezőleg azt tartja, hogy ha már beleegyezünk a kényszerbe, a főslyt a közvetlenül állami hatóságok alatt álló pénztárlakok kellend felténi s csak kivételesen engedni lehet a társulati pénztárlaknak. Mäskülönben egy csomó egyetemen megterleltetés fog kifejlődni s a kényszer jöletéményeiből épen a gyöngébb elemek lesznek kizárva. Ábban, hogy a kereskedő segédekre s tanoncokra nézve ma a kényszer, hanem a szabad behállítás alkalmazásák, egyetért szöve Gal Jenővel.

Wahrman Mr előfogadja általánosságban a javaslatot, hogy a javaslat viszonyaink által annyira indokolnak, mint egyes felszólalók. Azon nézetet se osztja, hogy ezen törvények által a szociális mozgalomnak eleje vélték. De elfogadja a javaslatot, miután az érdekeltek is kinyilatkoztatták a hozzájárulást s azt, hogy ezelszörüknek tartják azt. E kérdések törvényhozási szabályozásának szöve sőt lát vesztélyi, bár úgy vélekedünk, hogy egyidejűleg még várhatunk volna ezzel. A részletek nézve szöve ezáltal behozatik a Hegedűs által mondottakkal. Ha a kényszer behozatik, az pedig csak úgy történhetik, ha a kerületi pénztárlakra fektetik a főslyt. A kereskedő segédekre s tanoncokra nézve szöve sem tartja szükségesnek a kényszer kimondását. Elég ha fakultatív megadatik a kereskedő segédeknek a mód a kerületi pénztárlakhoz való csatlakozásnak. A tanoncokat illetőleg oly teher rovatnak a kényszer által az iparosokra, melyeknek épen a szegényebb iparosok alig felelhetnek meg.

Baross miniszter mindenképpel köszönettel konstatálja, hogy a javaslat ezelszörüknek nem vonatott tökélségbe. Belátó megfontoltság után terjeszté elő a javaslatot. Indokai részben humanitárius, részben szociális természetűek voltak. Szöla nem akart szociális kérdésekkel foglalkozni, melynek ez jöszöerint a társadalom nem képes kellőleg megfelelni. Az emberi egységesség, a munkaerő oly drága kincse az országának, hogy nem szabad telenül nézünk gondozásának a társadalom által elhanyagolást. — Az ipariitokai szempontok nem kevésbé sürgetik e kérdések törvényhozási szabályozását. A mi az egyes részletek illeti, a kerületi pénztárlakról szöve is feltehetőleg legyenek azon gyronyok, melyekből a betegesgyezés legcélszerűbben ki fog indulni. A kerületi pénztárlak mellett az összes kamarák s érdekeltek is egyetelműleg nyilatkoztak. A mi a tanoncok bevonását illeti, reagjuk nézve ma fennáll az itt szabályozott kötelezettség s kihagyásuk úgy humanitárius, mint ipari szempontból csak hátrányos lehetne. Különben sem fog ebből az iparosságra új teher hárulni. A kereskedő segédek kizárása a törvény jöletéményeiből épen oly kevésbé lenne gyakorlati tekintetben indokolt. Szöla kéri a javaslatnak általánosságban való elfogadását, megjegyezve, hogy a részletekben meg lesznek beszéltek az egyes észrevételek s szöve nem fog eltárlózni az elől, hogy a jó helyébe jóbb lépjen.

Ezek után a törvényjavaslat általánosságban elfogadtatván, áttért a bizottság annak részletes tárgyalására. A 2 § a) pontjánál Gal Jeno a kereskedő segédek pénztárl kényszeréről javasolja a betegesgyező pénztárl kényszeréről.

Sigmund Deszö, Zay Adolf és Ordódy Pál a szakasz kérdéses pontjának változatlan fennmaradása mellett nyilatkoztak.

Hegedűs S. a kereskedő segédek nézve a fakultatív lehetőséget tartja kimondandónak. A bizottság változatlanul fenntartja a szakasz e pontját.

A szakasz c) pontjánál Emich kivánatosnak tartaná a «nagyobb építkezések» fogalmának részletesebb körülírását. Baross miniszter felszólalására a kérdéses

pont — beillesztésével az 58-ik §-ra való hivatkozással — érdemleges módosítás nélkül elfogadtatván.

A szakasz d) pontjánál a «dobánygyárak» kihagyatnak, miután csakis állami dohánygyárak léteznének, ezek a szakasz első pontjában úgy is bennefoglatának. A 3-ik szál *Hegedűs* a tanonczokra és gyakornokokra nézve a kényszer mellözvetésként a szabad elhátározás alapján való behállítást kimondást javasolja. Baross miniszter azon nézében van, hogy a szakasz rendelkezése nemcsak a tanonczokra, hanem az iparosokra nézve annyiraig is előnyös s a kényszer teher ma az iparosra nagyobb súlytál nehezdek, mint a Petrich és Domahyja § 3. erdési rendelkezése, Gal Jeno és Emich a módosítás mellett nyilatkoztak.

A bizottság változatlanul elfogadja a szakaszt. Ezzel a tárgyalás folytatása holnap d. u. 5 órára halasztatván, az ülés véget ért.

VIDEK.

* Flume, nov. 24. A városi képviselőválasztás, mely legjobban rendben folyt le, késő este ért véget. A szabadelvű párt fölöttely csekély változással megválasztattak. Legtöbb szavazatot Gotta polgármester kapott. A horvát választók a választásban nem vettek részt, mert Barcic kifűlő kiáltványban fellitva elvtárat, hogy a szavazástól tartózkodjanak.

* A dunántúli köznevelési egyenlet elnökösge ma Szöll Kálmánnal ülést tartott, melyen az egyesület végleges szervezést munkálkodtak apróbb részleteit beszéltek meg. Az elnököt közre teszi, hogy úgy ajándékok, mint a tagoktól behallások a magyar leszámoltó és pénztárl bankhoz (Dobóczy utca 6.) küldhetők a D. K. E. számára. Az eszté márg legközelebb központi irodahelyiség rendezéséről a tagokat értesíteni fogja. A mint az alapczépek a belügyminiszteriumtól jóváhagyva letehetnek, nagy arányokban meg fog kezdődni a taggyűlés az egyetidejűleg az egyes dunántúli megyei és városi köznevelési egyletek megalakítása. Már a tel feljómán több dunántúli várost meglátogattak, úgy Szöll Kálmán elnök, mint Bektesz Gusztáv és Pallanczi Ede ögróf, másodolnokok s hozzájuk számos dunántúli képviselő fog csatlakozni pártkülönbség nélkül, miután a képviselők értekezlete eleve kimondták, hogy úgy a központi, mint a vidéki egyletek megalakításánál minden partipolitikai tekintet teljesen kizár.

* A karlocazi teológia és a magyar nyelv czímen a B. H. tagnapi számban megjelent közleményben foglalt azon állítás, hogy a teológia rektora a magyar lapok olvasását eltiltja, mint nekünk igaz, teljesen alaptalan. A teológia jelenlegi ideig. rektora Petrosics György, mint bécsiaki születésű, a zombori szorb tanító-képződe volt magyar nyelvű tanára, eddig mint kipróbált jó hazafi volt ismeretes, tehát hazája ellen íly durva sértést nem is követhetett el. A patriarka már a legelső alkalommal is a teológiára csak oly tanárokat nevezett ki, a kik jó hazafiak és a magyar nyelv teljes birtokában vannak. Ilyen többeik közt Spornyák, a ki ez idén fejezte be bölcsészeti tanulmányait Budapesten, és jó ideig a magyar journalistika szolgálatában is állott. Mica Karlocazi teológia létezik, és ott patriarkák székelenek, a magyar állameszemek nem volt annyira hiva és magyar nyelv Karlocazi nem volt annyira elterjedve, mint ma Brankovics György patriarka által.

Pestmegeye főispánjának beiktatása.

Beniczky Ferencz valóságos belső titkos tanácsos ma délelőtt iktatta Pestmegeye főispáni székébe Rendkívüli közgyűlésre gyűlt össze az alkalmából a megye törvényhatóság s a megye székházának nagy terme, melyhez annyi szép emléke fűződik a nemzeti politika nagy eseményeinek, ritkán látja így nagy számmal együtt a bizottság tagjai. Összinte szavélységgel, meleg rokonszenvvel fogadta a törvényhatóság Beniczky Ferenczét, ki főispáni beiktatásánál rendkívüli nagy tetszést keltett. Zsufolással meglet a terem az ünneplés alkalmára s több helyig is végig hallgatta a közgyűlést, melynek kiemelkedő mozzanatát az új főispán beszéde képezte

kérdés pedig az eddig tulságos kedvezményekben részesített cégek megszüntetésének kérdése. Az első pontra vonatkozólag a porta a saját és az idegen hatalmak delegatái által álló vegyes bizottságnak azt javasolta, hogy a nem adminisztratív jellegű kezeltetvények okvetlenül, ellenben olyan akták, melyekben jogi kérdésekről van szó, az illető konzulatusok útján kezelendők. A posta továbbá kijelentette, hogy a cégek megszüntetéséhez hozzájárul, de azt kívánja, hogy ne egyszerre, hanem fokozatosan oszlatassanak fel. A bizottság mindkét javaslatot előadta.

Pétervári, nov. 24. (Az Egyetértés távirata.) A sajtóhatalom szigorúan megtiltotta a lapoknak, hogy az orosz zászlókra vonatkozó törvények ellen való tiltásokról valamit közöljenek. Szélvitorlavillósított a nihilisták bosszújának tekintik, a nyár óta ismétlődött letartóztatásokat, melyeket az orosz rendőrség párisi osztálya fogatott.

Lemberg, nov. 24. (Az Egyetértés távirata.) Padlevskij a lengyel lapok szerint unokáocse annak a Padlevskij Zsigmondnak, a kit 1864-ben a lengyel felkelésben való részvétel miatt Varsóban agyontolték.

KÖZGAZDASÁG.

Berlin, nov. 24. A sertéskezelésről Osztróghál Poroszország 30 nagyobb városának ügyvédjára bizonyos örendszabályok mellett további intézkedés megengedték.

Páris, nov. 24. Az esti lapok kommunikéit közlenek, mely szerint a kormányhoz különböző oldalról panaszok érkeztek a miatt, hogy egyes észak-amerikai konzulok vonatkozó a kivitel kereskedők által elégtelen természetű számlákat hitelesíteni, mert ezek nem tartalmaznak eléggé részletes adatokat a termelési árva név. A lapok kiemelik, hogy ennek oka a Mac-Kingy-billenek vagy nagyon is botlászoni, vagy visszaélések használt magyarázata.

Lyon, nov. 24. A Lyon-vidéki mezőgazdák gyűlése, melyen körülbelül ezren vettek részt, Ftourens beszédével meghallgatása után határozatiilag azon óhajának adott kifejezést, hogy a kormány ne kössön kereskedelmi szerződéseket, hanem alkalmazza minden nemzettel szemben az általános tarifát.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

† Az osztrák-magyar államvasutársaság magyar uradalmi. Mint nekünk Párisból táviratozták, az osztrák-magyar államvasutársaság ottani igazgatóság azzal a javaslattal foglalkozik, hogy a társaságnak magyarországi uradalmait önálló részvénnyel átalakítsák át. Az új társaság részvényei az uradalmak mérleg értékek és egy bizonyos üzemi alapnak felelnek meg és valamennyi részvényt az osztrák-magyar államvasutársaság tárczájában fogják elhelyezni. Ez által az osztrák-magyar államvasutársaság továbbra is megtartandó befolyását a magyarországi uradalmak kezelésére. De ezzel a magyar kormánynak az uradalmak kezelésének szétválasztására vonatkozó kívánalmának más formában elég volna léve.

† Előzetesítés és tudóvész. Utaltunk már arra, hogy Koch tanár nagyszerű vívmánya a tudományokör gyűjtésére az elözetesítés szempontjából is milyen fontos, mert nagy ösztönök hirtelen ki a biztosítási társaságok olyan biztosítók utáni, a kik tudóvészben haltak meg. Így például Poroszországban az utóbbi években elhalnak négy százezer a biztosítottak közül elhalt emberek hat százezer halt meg tuberkulózisban. Minthogy a német biztosítási társaságok évente 50 millió márkát fizetnek ki biztosított utáni, a tuberkulózis okozta veszteséget 8-9 millió márkára lehet tenni. Ez mutatja, hogy a tuberkulózis ügyvitelére mily nagy változást fog a biztosítási egyéni előzár.

† A magyarországi szesztermelésről és szesz-forgalomról s az ezek után elért adóbevételekről az októberi közlésben kimentés, mint velünk illetékes oldalról közölték, a következő számlák tüntetik fel: 1. Hivatalos megállapítás szerint a fogyasztási adó alá eső szeszfeldolgozó termeléstől októberben 576,486 hektoliter fok tisztá október; szeptember 1-től október hó végéig 10,559,956 hektoliter fok. 2. A termelési adó felletése mellett termeléstől októberben 629,445 hektoliter fok, az egész időszakban 836,638 hektoliter fok. 3. Ausztriából, valamint Bosznia és Hercegovina területéről szeszminőségűbe hozott anyagokkal adóval terhelten behozott októberben 263,815 hektoliter fok, az egész időszakban 543,862 hektoliter fok. 4. A fogyasztási adó felletése mellett szeszfeldolgozó, szeszminőségűből és szabadtrákról elszállított októberben 6,074,982 hektoliter fok, az egész időszakban 12,084,903 hektoliter fok. 5. Fogyasztási adóval terhelten elszállított októberben 10,559,956 hektoliter fok, az egész időszakban 21,119,912 hektoliter fok. 6. A vámvonalon át való kivitelre októberben 1,961,995 hektoliter fok, az egész időszakban 3,587,793 hektoliter fok; c) másnémi adómentes célokra októberben 467,831 hektoliter fok, az egész időszakban 1,019,453 hektoliter fok. 6. a) Az adó felletése mellett elszállított szeszminőségű (4. pont) megfelelő fogyasztási adó októberben 3,125,893 ft 90 k, az egész időszakban 4,239,438 ft 45 k; b) a termelési adó teszen (2. pont) októberben 292,305 ft 75 k, az egész időszakban 292,823 ft 30 k; c) Összes szeszadó októberben 2,346,199 ft 65 k, az egész időszakban 4,522,261 ft 75 k.

† Menetdíjleszállítás a véda-hunyad-déval viszonylatban. December 1-étől kezdve a vajda-hunyad-déval viszonylat a távolsági forgalom II. vonalszámából az első declassifikáltot, mindegyre a menetdíjat az I. osztályban 50 k, a II. oszt. 40 k, és a III. osztályban 25 k-ra szállítatlanok le.

KERESKEDELEM ÉS TOZSDE.

† A pénzügyi tulság. Mint nekünk Londonból táviratozták, az ottani tulságok a hausse tovább tart, különösen amerikai értékekben és Rio-Tinto rézbánya részvényekben. Rupiálcson 824 után 81-et jegyez. Az utolsó hétnek eseményei mintha el volnának törölve. — Egy másik londoni távirat a Times ama jelentéséről hoz hírt, hogy azok a körülmények, a melyek között a legutóbbi aranybeszerzés történt, va valószínűleg arra fognak indítani, hogy királyi bizottságot küldjenek ki az 1844. évi bank acta reviziójára. A szakértők az államadóságnak a bank részére való visszafizetéséről, azzal az indoklással, hogy ha a banknak egész tőkéje rendelkezésre állna, nagyobb mértékben uralkodhatnék a diskontóval és az aranybetelek és kivitel felett.

† A Baring Brothers-csög Ausztria-Magyarországon. A londoni Baring Brothers céget ért s az összes európai tőzsdéken riadalmat támasztott katasztrófa alkalmából, mint érdekes eseményt említik, hogy a nevezett cég mintegy két évvel ezelőtt Dreher Antal sörözősnek messé öszegzet ígért schwechati, budapest-közbányai, trieszti és nicholubi sörgyáriért Dreher Antal nevű részvénnyel ártott meg. Az angol cég országban alapított, melynek egy font sterling értékű részvényeket becsült volna ki. Dreher az ajánlatot visszutasította, mondván, hogy söröző akar maradni, s hogy főképp Schwechato, melyet előzőleg három nemzedéknek át meg tudott tartani, ő is meg akarja tartani a negyedik nemzedéknek, vagyis fienak. Ezután a Brother céggel több kisebb osztrák sörgyár fuzionáltságával egyikezt nagy részvénnyel ártott meg, de ez sem sikerült neki, részint

azért, mert a fuzióba bevinni szándékolt sörgyárak tiz százezer tizta jövedelmet biztosítani nem tudtak, részint meg azért, mert a sörgyárak tulajdonosai részvényeket a vételár fejében elfogadni nem akartak.

BUDAPESTI ÁRU-ÉS ERTEKTOZSDE.

— November 24. —

Gabonatorzsde.
A buza-üzlet irányá ma jóval nyugodtabb volt. Mérésélt kíndlat mellett csak mintegy 8000 méter-mérsza buza kelt el, és a szombati áratok csak nagy nehezen lehetett elérni. A többi gabonafélékben változások irányá változatlan árák mellett gyár forgalom volt. — Eladott:
Buza: Tiszavideki: 300 mm. 80.5 k. 8.324 forint, 200 mm. 80 k. 8.30 ft, 100 mm. 81 k. és 100 mm. 79.8 k. 8.25 ft, 200 mm. 79 k. 8.10 ft, 300 mm. 79 k. 8.17 ft, 200 mm. 79 k. 8.20 ft, 100 mm. 78.6 k. 8.20 ft, 100 mm. 78.6 k. 8.20 ft, 100 mm. 78 k. 8.15 ft, 100 mm. 78 k. 8.17 ft, 100 mm. 78 k. 8.15 ft, 100 mm. 78.5 k. 8.05 ft, 100 mm. 76 k. 8 ft; mind három hónapra.
Pestmegyei: 100 mm. 80 k. 8.17 ft, 200 mm. 79 k. 8.10 ft, 200 mm. 79 k. 8.20 ft, 100 mm. 78.7 k. 8.10 ft, 100 mm. 79 k. 8.15 ft, 100 mm. 78.4 k. 8.10 ft, 100 mm. 78 k. 8.10 ft, 100 mm. 78 k. 8.10 ft, 100 mm. 77.8 k. 7.90 ft, 100 mm. 77.5 k. 8.05 ft; mind három hónapra.
Bácskai: 100 mm. 76.8 k. 8.02 ft, három hónapra.
Bánsági: 1000 mm. 78 k. 8.17 ft, három hónapra.
Dunavideki: 600 mm. 77.8 k. és 500 mm. 76.3 k. 7.75 ft, mind három hónapra.
Rozs: 400 mm. 7.40 ft, 1200 mm. 7.35 forint, mind kettő készpénzzel és mellett.
Zab: 100 mm. 7.32 ft, 300 mm. 7.17 ft, 200 mm. 7 ft, mind készpénzzel és mellett.

Máj hivatals éffektív árák:
Buza ó hámsági — 77-80 % — 7.75 8.25
— ó tiszavideki — 77-81 — 7.75 8.25
— pestvidéki — 77-81 — 7.75 8.25
— fehérmegyei — 77-81 — 7.75 8.25
— bácskai — 77-81 — 7.75 8.25
— északmagyarorszi — 77-81 — 7.75 8.25
Rozs új — 70-72 — 7.20 7.40
Árpa — 60-62 — 6.60 6.90
— égetni való — 62-64 — 7.10 7.60
— sörfőzde — 64-66 — 7.80 7.75
Zab — 68-41 — 6.65 7.80
Tengeri ó hámsági — 75 — 6.85 6.75
— új másnémi — 73 — 5.70 6.80
Kéles — — — — 7.25 7.75
Ropos — káposzta — — — — 12- 12.70

Határőrdület mérésélt forgalom mellett a tegnapi jóval magasabb nyevorki gabonárák következtében szilárd irányban nyílt meg, de később a kedvezőtlenbejfeffektívület miatt ismét gyengült. — Köttetett:
Délolt.
Szokványbuza tavaszra mintegy 20,000 méter. 8.07, 8.06, 8.06, 8.04, 8.05, 8.04, 8.03 ft-on.
Tengeri május-juniusra mintegy 5,000 mm. 6.27 6.26 ft-on.
Szokványzab tavaszra mintegy 10,000 mm. 7.32, 7.33, 7.31, 7.30, 7.29 ft-on.
Déli tőzsde.
A déli tőzsdén gyenge forgalom volt, az irány nagyobb eladási hajlandóság miatt gyengült. — Köttetett:
Szokványbuza tavaszra mintegy 5000 mm. 8.03, 8.02 ft-on.
Tengeri május-juniusra mintegy 5000 mm. 6.25, 6.24 ft-on.
Szokványzab tavaszra mintegy 5000 mm. 7.29, 7.28, 7.29 ft-on.

Déli 1 órák hivatalsan záróárak:
Szokványbuza tavaszra — — — — ft 8.02-8.04
Tengeri 1891 május-juniusra — — — — " 6.23-6.25
Szokványzab tavaszra — — — — " 7.29-7.30
Káposztarepce aug.-szept.-re — — — — " 13.60-13.60

Délutáni forgalom.
A délutáni tőzsdén kedvezőtlen berlini gabonárák miatt lanya maradt; a forgalom szük mederben mozgott. — Köttetett:
Szokványbuza tavaszra mintegy 5,000 mm. 8.02, 8.03, 8.02 ft-on.
Tengeri május-juniusra mintegy 5000 mm. 6.29, 6.25 ft-on.

Délutáni 5 órák záróárak:
Szokványbuza 1891 tavaszra — — — — ft 8.01-8.03
Tengeri 1891 május-juniusra — — — — " 6.24-6.26
Szokványzab tavaszra — — — — " 7.29-7.31
Káposztarepce aug.-szept.-re — — — — " 13.60-13.60

Terménytőzsde.
Terményekben mérésélt volt a forgalom. Zsira-dékáruk irányá megszilárdult; szilva és szilvaiz nyugodtabb. — Köttetett:
Silva: boszniai szeszminőségű 147,000 15 ft-on, boszniai 75 darabos kész szállítára november 1-én 56 kilónként.
Szlona: városi három táblás 47 ft-on.
Havlatlan felmondattól a hónap 29-ikére 700 mm. szilva.

Értéktozsde.
Az utolsó nyev léptekkel közeledik, a tőzsde már most kénytelen értékpapiraikat elhelyezéséről gondoskodni, a mi a külföldön, hol a legutóbbi pénzügyi válság melyebb sebet ütött, sok nehézséggel jár. A mai tőzsdén már azért is, volt kedvetlen a hangulat, mert a külföldi kedvezőtlen hírek érkeztek az utolsó-szabályozásról; különösen Londonban, Berlinben és Bécsben nehezen meg az értékek elhelyezése. Ezért a vezérértékek nem tarthatók meg legutóbbi árfolyamukat és a forgalom majd minden téren igen korlátozott volt. Közlekedési vállalatok értékei nyugodtabb voltak, csak az osztrák-magyar. Helyi értékek között a legutóbbi osztrák-magyar állam vasút és a déli vasút részvényei szilárdultak meg. Helyi értékek közül malomrészvények előcsobban kínáltak, rima-murányi vasmű lanyaiból, Ganz-féle vasgyár részvényeivel és emelkedtek. Valuták és váltók eljanyultak.

Előtozsde.
Az előtőzsdén gyengébb frankfurti árfolyamokra lanya volt az irány. Osztrák hitelrészvény 295-295.20-on, magyar hitelbank 349.75-349.25-on, magyar aranyjárdék 101.25-101.17-ft, rima-murányi vasmű 160.50-159.75-on köttetett.

1 óra 15 percek záróárak: Osztrák hitelrészvény 295.30-295.40, magyar aranyjárdék 101.20-101.22.

Déli tőzsde.
A déli tőzsdén nyugodt volt a magatartás, az üzlekedés a drága közszépnek következtében kedvetlen volt, mind a mellett az árfolyamok csak keveset csökkentek. Osztrák hitelrészvény 295.25-295.60-on, magyar hitelbank 349.25-349.75-on, pesti magyar kereskedelmi bank 946-on, magyar létszámlát és pénzártóbank 113.10-113.50-on köttetett. Járdékok és befektetési értékek közül magyar aranyjárdék 101.15-101.17-ft-on, magyar papírjárdék 99.30-99.20-on magyar földéhermentesítői kivények 89.25-on, magyar földhitelintézet 44%-os záloglevelei 100.50-on vásároltatt. Egyéb értékek közül forgalomban jöttek: Első budapesti gőzmalom 1070-on, Lajza-malom 285-on, pesti hazai takarékpénztár 8200-on, magyar általános takarékpénztár 122-129.50-on. Franklin nyomda 240-on, Ganz-felevasgyár 1465-1480-on, salgótarjáni közénbánya 422-on, rima-murányi vasmű 159.50-160, Focniere biztosító intézet 69-en.

1 óra 30 percek záróárak: Osztrák hitelrészvény 295.50-295.60, magyar hitelbank 349.50-349.75, magyar papírjárdék 99.20-99.25.

Prémiumtőzsde: Osztrák hitelrészvény holnapra 2.50-3 ft, nyolc napra 6.50-7 ft, egy hónapra 14-15 forint.

Utőtozsde.
Az utőtozsdén gyengébb külföldi jelentésekre lanya volt az irány. Osztrák hitelrészvény 295.50-295.60, magyar aranyjárdék 101.15-101.17-ft, rima-murányi vasmű 160.50-159.75-on köttetett.

2 óra 30 percek záróárak: Osztrák hitelrészvény 295-295.10.

Esti tőzsde.
Az esti tőzsdén csendes volt az üzlet, de az irány megszilárdult. Osztrák hitelrészvény 295, 294.90 és 295.60-on, magyar papírjárdék 99.30-on köttetett.

6 órák záróárak: Osztrák hitelrészvény 295.50-296.00.

Sertéskezelési csarnok.
Budapest-Kőbányán.
Kőbánya, nov. 23. Az üzlet változatlan. Magyar urasági öreg, nehéz 42-43 ft, fiatal nehéz — 44 ft, fiatal közép 44-44 ft, fiatal könnyű 44-45 ft, közönséges (szedett) nehéz — — — — ft, közép 43 ft, könnyű 42-43 ft, könnyű 41-41 ft. Romániai, bakonyi, átmeneti nehéz — — — — forint, közép — — — — ft, eredei (Stachel) nehéz — — — — ft, Szebbi nehéz 42-43 ft, közép 42-43 ft, könnyű 41-41 ft. Hízó egy éves — — — — forint, hízó két éves öreg. — — — — Sertéslétszám: nov. 21-én volt összesen 101,140 db, nov. 22-én és 23-án felhajtott 2913 drb, nov. 22-én és 23-án elszállított 1871 darab, nov. 23-dikán maradt készletben 102,182 darab.

BECSI ERTEKTOZSDE.
Előtozsde.
Bécs, nov. 23. (Az Egyetértés távirata.) Az utolsó elhelyezés ma kezdődött meg, és minthogy igen nagy pénzügyi és részben bizalmatlanság volt észlelhető, egyes spekulánsok kénytelenek voltak realizálni. Ez okból a mai előtőzsdén lanyaibb volt az irány és az üzlet is csak a legszükségesebb tranzakciókra és néhány papírra szorított. A sorompón teljesen pangás uradalmak és csak vasutakban történtek egyes kölcsök. Járdékok szintén csökkentek a pénzügyi következtében. Valuták arbitrage részéről jobban kínáltak és gyengültek.

1 órák záróárak: Osztrák hitelrészvény 295.25, magyar hitelbank 349.25, Länderbank 220, angol bank 160, osztrák-magyar államvasút 238, déli vasút 133, Károly Lajos vasút 202, elbavölgyi vasút 224.25, alpesi bányatársaság 91.70, rima-murányi vasmű 160, májusi járdék 88, magyar aranyjárdék 101.25, husz frankos arany 9.10.

Déli tőzsde.
A déli tőzsde elején változatlan maradt a helyzet. — Jegyznek: Osztrák hitelrészvény 295.37, magyar hitelbank 349.25, Länderbank 219.90, unio-bank 236.25, angolbank 160, bankgyűléslet 115.25, osztrák-magyar államvasút 238.50, déli vasút 133, Károly-Lajos vasút 202, elbavölgyi vasút 224.25, török dohányrészvény 435, alpesi bányatársaság 91.70, rima-murányi vasmű 160, májusi járdék 88, magyar aranyjárdék 101.20, magyar hitelbank 349.25, angol-bank 160, unio-bank 236.75, osztrák-magyar államvasút 238.90, lombardok 133, elbavölgyi vasút 224.75, Károly-Lajos vasút 202, észak vasút 2740, dunagőzhajózási részvények 303, Lloyd részvények 365, északkeleti vasút 218, alpesi bányatársaság 91.80, rima-murányi 160, májusi járdék 88.05, osztrák aranyjárdék 107.80, magyar aranyjárdék 101.20, magyar papírjárdék 99.30, 1860-iki sorsjegyet 148.25, husz frankos arany 9.11, márká 56.45, orosz ruhel 1.35, Csendes.

Bécs, nov. 24. (Magyar értékek zárlata.) 49%-os (Kassner) kőtv. 88.75, magyar hitelrészvény 349.25, Erdélyi vasút-részvény 198.50, 1876. m. k. v. áll. kőtv. 110, Magyar nyar.-k-sorsjegyet 138.25. M. lez. és váltóbank-rész 112.50, Tiszai és szeg. kölc. sorsj. 128, — 49%-os aranyjárdék 101.15, magyar fegyvergyár —, Magyar vasúti kölcson 96, Alföldi vasút-részvény 200, — Magyar. északkelet. vasút-részv. 195.75, 1869. m. k. v. áll. els. kőtv. —, Tiszai vasút-részvény —, Kassa-Ödéb.-v-részv. 169, — 59%-os magy. papírjárdék 99.25, villamos részv. —, m. jelz. hitelb. részv. —, M. vasúti kölcson aranyban —.

Bécs, nov. 24. (Osztrák értékek zárlata.) Osztrák hitelrészv. 295, — Déli vasút-részv. 132.75, 49%-os osztr. aranyjárdék 107.50, Londoni váltó-ár 115.30 Károly Lajos vasút 201.25, 1864-es sorsjegyet 182, — 1860-as sorsjegyet 137, — Török sorsjegyet 36, — 42%-os szeszjárdék 88.15, Dunagőzhajózási társ. részvényei 303, Török dohányrészvény 435, Angol-sztrák bank részv. 160, — Osztr. államvasút részv. 238.75, 20 frankos 91.04, 42%-os papírjárdék 99.30, Osztrák hitelrészv. 183, — Német bankkötv. 54.77, Cseviz. kir. arany 54.6, Osztrák-magyar bankrészv. 980, Elbavölgyi vasút-részvény 224.75, Bécsi bank-részv. 116, — Alpesi bányá részv. társ. 91.00, — Nagyon csendes.

Esti tőzsde.
Bécs, nov. 24. (Az Egyetértés tudósítójának távirata.) A Párisi fűgő értékek az esti tőzsdén magasabbak voltak, de különben igen csendes maradt a forgalom. Jegyznek: Osztrák hitelrészvény 294.85-295.50, magyar hitelbank 349.25, angol-osztrák bank 160.20, Länderbank 219.60-220.40, bankgyűléslet 116.10-116.50, osztrák földhitelbank 327.25, osztrák-magyar államvasút 240.25-241.75, Károly-Lajos vasút 202-202.35, déli vasút 133.25-134.85, elbavölgyi vasút 224.75-225.50, bustiehradi vasút lit. B. 470.25-470.50, helyi érdekl vasút 158.75, török dohányrészvény 435.50-435.75, alpesi bányatársaság 92-92.50, rima-murányi vasmű 160.15-160.25, májusi járdék 88.07-88, — Német bankkötv. 54.77, Cseviz. kir. arany 54.6, Osztrák-magyar bankrészv. 980, Elbavölgyi vasút-részvény 224.75, Bécsi bank-részv. 116, — Alpesi bányá részv. társ. 91.00, — Nagyon csendes.

Esti tőzsde.
Bécs, nov. 24. (Az Egyetértés tudósítójának távirata.) A Párisi fűgő értékek az esti tőzsdén magasabbak voltak, de különben igen csendes maradt a forgalom. Jegyznek: Osztrák hitelrészvény 294.85-295.50, magyar hitelbank 349.25, angol-osztrák bank 160.20, Länderbank 219.60-220.40, bankgyűléslet 116.10-116.50, osztrák földhitelbank 327.25, osztrák-magyar államvasút 240.25-241.75, Károly-Lajos vasút 202-202.35, déli vasút 133.25-134.85, elbavölgyi vasút 224.75-225.50, bustiehradi vasút lit. B. 470.25-470.50, helyi érdekl vasút 158.75, török dohányrészvény 435.50-435.75, alpesi bányatársaság 92-92.50, rima-murányi vasmű 160.15-160.25, májusi járdék 88.07-88, — Német bankkötv. 54.77, Cseviz. kir. arany 54.6, Osztrák-magyar bankrészv. 980, Elbavölgyi vasút-részvény 224.75, Bécsi bank-részv. 116, — Alpesi bányá részv. társ. 91.00, — Nagyon csendes.

Esti tőzsde.
Bécs, nov. 24. (Az Egyetértés tudósítójának távirata.) A Párisi fűgő értékek az esti tőzsdén magasabbak voltak, de különben igen csendes maradt a forgalom. Jegyznek: Osztrák hitelrészvény 294.85-295.50, magyar hitelbank 349.25, angol-osztrák bank 160.20, Länderbank 219.60-220.40, bankgyűléslet 116.10-116.50, osztrák földhitelbank 327.25, osztrák-magyar államvasút 240.25-241.75, Károly-Lajos vasút 202-202.35, déli vasút 133.25-134.85, elbavölgyi vasút 224.75-225.50, bustiehradi vasút lit. B. 470.25-470.50, helyi érdekl vasút 158.75, török dohányrészvény 435.50-435.75, alpesi bányatársaság 92-92.50, rima-murányi vasmű 160.15-160.25, májusi járdék 88.07-88, — Német bankkötv. 54.77, Cseviz. kir. arany 54.6, Osztrák-magyar bankrészv. 980, Elbavölgyi vasút-részvény 224.75, Bécsi bank-részv. 116, — Alpesi bányá részv. társ. 91.00, — Nagyon csendes.

Esti tőzsde.
Bécs, nov. 24. (Az Egyetértés tudósítójának távirata.) A Párisi fűgő értékek az esti tőzsdén magasabbak voltak, de különben igen csendes maradt a forgalom. Jegyznek: Osztrák hitelrészvény 294.85-295.50, magyar hitelbank 349.25, angol-osztrák bank 160.20, Länderbank 219.60-220.40, bankgyűléslet 116.10-116.50, osztrák földhitelbank 327.25, osztrák-magyar államvasút 240.25-241.75, Károly-Lajos vasút 202-202.35, déli vasút 133.25-134.85, elbavölgyi vasút 224.75-225.50, bustiehradi vasút lit. B. 470.25-470.50, helyi érdekl vasút 158.75, török dohányrészvény 435.50-435.75, alpesi bányatársaság 92-92.50, rima-murányi vasmű 160.15-160.25, májusi járdék 88.07-88, — Német bankkötv. 54.77, Cseviz. kir. arany 54.6, Osztrák-magyar bankrészv. 980, Elbavölgyi vasút-részvény 224.75, Bécsi bank-részv. 116, — Alpesi bányá részv. társ. 91.00, — Nagyon csendes.

Esti tőzsde.
Bécs, nov. 24. (Az Egyetértés tudósítójának távirata.) A Párisi fűgő értékek az esti tőzsdén magasabbak voltak, de különben igen csendes maradt a forgalom. Jegyznek: Osztrák hitelrészvény 294.85-295.50, magyar hitelbank 349.25, angol-osztrák bank 160.20, Länderbank 219.60-220.40, bankgyűléslet 116.10-116.50, osztrák földhitelbank 327.25, osztrák-magyar államvasút 240.25-241.75, Károly-Lajos vasút 202-202.35, déli vasút 133.25-134.85, elbavölgyi vasút 224.75-225.50, bustiehradi vasút lit. B. 470.25-470.50, helyi érdekl vasút 158.75, török dohányrészvény 435.50-435.75, alpesi bányatársaság 92-92.50, rima-murányi vasmű 160.15-160.25, májusi járdék 88.07-88, — Német bankkötv. 54.77, Cseviz. kir. arany 54.6, Osztrák-magyar bankrészv. 980, Elbavölgyi vasút-részvény 224.75, Bécsi bank-részv. 116, — Alpesi bányá részv. társ. 91.00, — Nagyon csendes.

Esti tőzsde.
Bécs, nov. 24. (Az Egyetértés tudósítójának távirata.) A Párisi fűgő értékek az esti tőzsdén magasabbak voltak, de különben igen csendes maradt a forgalom. Jegyznek: Osztrák hitelrészvény 294.85-295.50, magyar hitelbank 349.25, angol-osztrák bank 160.20, Länderbank 219.60-220.40, bankgyűléslet 116.10-116.50, osztrák földhitelbank 327.25, osztrák-magyar államvasút 240.25-241.75, Károly-Lajos vasút 202-202.35, déli vasút 133.25-134.85, elbavölgyi vasút 224.75-225.50, bustiehradi vasút lit. B. 470.25-470.50, helyi érdekl vasút 158.75, török dohányrészvény 435.50-435.75, alpesi bányatársaság 92-92.50, rima-murányi vasmű 160.15-160.25, májusi járdék 88.07-88, — Német bankkötv. 54.77, Cseviz. kir. arany 54.6, Osztrák-magyar bankrészv. 980

Eszen hirdetés rovatban minden szöveg... az egyeztetés alkalmával...

KIS HIRDELMESEK

Minden hirdetés felvételkor... a kiadóhivatalban...

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válasza szükséges levélbélyeg vagy levelezőlap beküldetik, és a hirdetés alatt álló szám közöltetik.

SORS... BEIMEL LAJOS... Kéziratok... Eladás... Hirdetmény...

Nyakkendő... A belvárosban... Vétel... Képzett kastélykerti...

Urasságoktól... Csukamáj-olaj... Detsinyi Karoly-nál... A kigyóhoz...

Vétel... Képzett kastélykerti... Alkalmazást nyer... Oktatás... Nevelő...

Alkalmazást nyer... Oktatás... Nevelő... Képzett kastélykerti...

Alkalmazást nyer... Oktatás... Nevelő... Képzett kastélykerti...

Különféle... Ismerettség... Képzett kastélykerti... Alkalmazást nyer...

Ma... német nyelvet... Képzett kastélykerti... Alkalmazást nyer...

Férfi ruhát KRAUSZ jöhrnevi férfi-szabó cégnél beszerezni ajánljuk, Budapest, IV. ker., (belváros) kigyó-tér.

ÉDER ANTAL GYULA... zongorák, pianók... harmonikumok... Budapest, IV. ker., váci-utca 4. szám.

Faeladás... Kraszó-Szörény... államasutak «Saborsin»... Budapest, V. ker., Mátyás-utca 2. szám.

DALLAS KÖNYVTÁR... EGY 60 KR... Tengerleány... Maruja...

Eladó boros hordók... A méltóságos gróf Károlyi örökösök... Budapest, V. ker., Mátyás-utca 2. szám.

Bécs... Hotel zum weissen Wolfen... Bécs... Pályázati hirdetés...

Hirdetmény... Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun vármegye... Budapest, V. ker., Mátyás-utca 2. szám.

MELROSE HAJ RESTORER... Kedvelt és Elterjedt... Budapest, V. ker., Mátyás-utca 2. szám.

MÖLLER PÉTER... Christianiában (Norvégia)... Budapest, V. ker., Mátyás-utca 2. szám.

MOLL SEIDLITZ POR... Csak akkor valódi... Budapest, V. ker., Mátyás-utca 2. szám.

Bécs... Hotel zum weissen Wolfen... Bécs... Pályázati hirdetés...

Francia különlegességek... gunni és halhőlyagokban... Budapest, V. ker., Mátyás-utca 2. szám.

MÖLLER PÉTER... Christianiában (Norvégia)... Budapest, V. ker., Mátyás-utca 2. szám.

MOLL SEIDLITZ POR... Csak akkor valódi... Budapest, V. ker., Mátyás-utca 2. szám.

MOLL SEIDLITZ POR... Csak akkor valódi... Budapest, V. ker., Mátyás-utca 2. szám.

Bécs... Hotel zum weissen Wolfen... Bécs... Pályázati hirdetés...

JOGI és TÖRVÉNYKÖNYVEK... BÉLYEG ÉS ILLETEKI törvények... Budapest, V. ker., Mátyás-utca 2. szám.

MÖLLER PÉTER... Christianiában (Norvégia)... Budapest, V. ker., Mátyás-utca 2. szám.

MOLL SEIDLITZ POR... Csak akkor valódi... Budapest, V. ker., Mátyás-utca 2. szám.

MOLL SEIDLITZ POR... Csak akkor valódi... Budapest, V. ker., Mátyás-utca 2. szám.

Bécs... Hotel zum weissen Wolfen... Bécs... Pályázati hirdetés...

Francia különlegességek... gunni és halhőlyagokban... Budapest, V. ker., Mátyás-utca 2. szám.

MÖLLER PÉTER... Christianiában (Norvégia)... Budapest, V. ker., Mátyás-utca 2. szám.

MOLL SEIDLITZ POR... Csak akkor valódi... Budapest, V. ker., Mátyás-utca 2. szám.

MOLL SEIDLITZ POR... Csak akkor valódi... Budapest, V. ker., Mátyás-utca 2. szám.

Bécs... Hotel zum weissen Wolfen... Bécs... Pályázati hirdetés...

Francia különlegességek... gunni és halhőlyagokban... Budapest, V. ker., Mátyás-utca 2. szám.

MÖLLER PÉTER... Christianiában (Norvégia)... Budapest, V. ker., Mátyás-utca 2. szám.

MOLL SEIDLITZ POR... Csak akkor valódi... Budapest, V. ker., Mátyás-utca 2. szám.

MOLL SEIDLITZ POR... Csak akkor valódi... Budapest, V. ker., Mátyás-utca 2. szám.

Bécs... Hotel zum weissen Wolfen... Bécs... Pályázati hirdetés...

Francia különlegességek... gunni és halhőlyagokban... Budapest, V. ker., Mátyás-utca 2. szám.

MÖLLER PÉTER... Christianiában (Norvégia)... Budapest, V. ker., Mátyás-utca 2. szám.

MOLL SEIDLITZ POR... Csak akkor valódi... Budapest, V. ker., Mátyás-utca 2. szám.

MOLL SEIDLITZ POR... Csak akkor valódi... Budapest, V. ker., Mátyás-utca 2. szám.

Bécs... Hotel zum weissen Wolfen... Bécs... Pályázati hirdetés...

Francia különlegességek... gunni és halhőlyagokban... Budapest, V. ker., Mátyás-utca 2. szám.

MÖLLER PÉTER... Christianiában (Norvégia)... Budapest, V. ker., Mátyás-utca 2. szám.

MOLL SEIDLITZ POR... Csak akkor valódi... Budapest, V. ker., Mátyás-utca 2. szám.

MOLL SEIDLITZ POR... Csak akkor valódi... Budapest, V. ker., Mátyás-utca 2. szám.

Bécs... Hotel zum weissen Wolfen... Bécs... Pályázati hirdetés...

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése nov. 24-én.

A képviselőház még egyre az elkeresztelés kérdésével foglalkozik, a mely körül azonban nagyon...

szokásba jött az államot oda állítani, mint valami abstract lényt, a ki igaz, hogy véreil és pénzrel táplálkozik...

egyenjóságáról, melyben világosan benne van az, hogy minden vallásfelekezettel egyházi és iskolai költö...

Beöthy Akos: Gyakran hallottuk azt, hogy ezen kérdés az állam tekintélyének kérdése, ez minden...

A szót sora ezután Mocsary Lajos kerül. Az államjogi örökös választások paraszlatával meg...

1890... Mla... nyelv... ter... Offen... Bécs... meny... fluid... Sziren... meny... dőhivatal

II. Elnök: Péchy Tamás; jegyzők: Eszterházy Kálmán... Elnök: Bemutatta Kelemen István szül. Szűcs...

Ezenkél fogva nem tudja belátni, miért volt szükséges ennek rendeltetését kibővíteni. És ha a miniszter...

Az által, hogy a rendeltetést szűk határok közé szorítja, nem bontja meg a kormányzat aközött, csak...

Elég nekem, ezen rendelkezés értékének megvilágítására, hogy mi kimondjuk azt, hogy a gyermek bizonyos...

Volta képen nem azért kellene a minisztert felelősségre vonni ez alkalommal, a mit tett, hanem talán...

SZIREN. — FRANCZIA REGÉNY. — A társalgóknak, mely e szalomban folyt, mint gondolatban, igen sajátosság és idegenszerű jellege...

Laura, — és beszéljünk egy kicsit még ma este, hiszen holnap úgy is vége lesz. — Az, a kit én elég kegyes így nevezni, asszonyom, nincs többé...

dolait messze tévedeznének, azután sajátosság fény villant meg a szemében, s oly arccsal, mely Alaint a viharos éjszakában látott arcra emlékeztette...

Egy angol lord azt mondta, hogy inkább az egész diplomáciai karnak ed ebédet, mint a szép Mertvagonnak.

VÉRBOSZU. ANGOL REGÉNY. Irtta CLAVERING GUNTER ARCHIBALD. Marina ismerte Gerard véleményét mindenről a mi álmítás, a mi képmutatás, és ez remegésbe hozta...

